

Z pověření obecního úřadu a místní školy i já Vás vítám na dnešní naší oslavě 100letého výročí vzniku československé republiky.

V neděli 28.října si připomeneme 100leté výročí, kdy po dlouholetém živoření v područí rakousko-uherského císařství na konci I. světové války, zásluhou T. G. Masaryka, Eduarda Beneše a Milana Rastislava Štefánika a našich slavných legií, vznikla samostatná Československá republika a národ český i slovenský vykročil společně do nového svobodného života.

Prvním prezidentem Československé republiky byl zvolen Tomáš Garrigue MASARYK.

Krátce si připomeneme některé okamžiky jeho života:

Narodil se 7.března 1850 v Hodoníně na Moravě. Byl synem panského kočího a již od dětství vynikal svými schopnostmi. Než začal studovat, stačil se vyučit kovářem. Po maturitě na gymnáziu ve Vídni, studoval na tamní univerzitě, kde byl později promován doktorem filozofie.

Při studijním pobytu v Lipsku v roce 1877 se seznámil s budoucí manželkou Američankou Charlottou Garikovou, dcerou bohatého amerického podnikatele se kterou se o rok později oženil a z lásky k ní si zvolil druhé jméno Garrigue.

Po krátkém pobytu manželů Masarykových ve Vídni, kde působil jako docent na universitě, vrací se v r. 1882 s rodinou do Prahy, kde se stal profesorem filozofie a sociologie na pražské univerzitě. Zároveň byl poslancem vídeňského parlamentu ve Vídni.

V roce 1914 na počátku první světové války uprchl do Londýna, kde zprvu působil jako univerzitní profesor. V té době však společně s Eduardem Benešem a Rastislavem Štefánikem vyvíjeli kampaň za nezávislost Československa.

V roce 1916 společně sestavili v Paříži Českou, později Československou národní radu jako hlavní orgán protirakouského odboje.

Masaryk a jeho spolupracovníci všemi silami formovali československé legie, které vznikly na italské frontě a na frontě francouzské a ruské. Největší počet legionářů byl na ruské frontě.

Proto odjel Masaryk v roce 1917 do Ruska, aby tam zformoval československé legie. Odtud odcestoval do Spojených států amerických s cílem získat prostřednictvím přátel jeho manželky

podporu u předních vládních činitelů, především prezidenta Wilsona. Byl to právě prezident Wilson, který podpořil a uznal samostatnost Československé republiky.

Zatím co byl Masaryk ještě v Americe, situace doma vyvrcholila. Předsednictvo nově zvoleného Národního výboru dne 28.října 1918 vyhlásilo samostatnost a krátce potom 17.listopadu vzniklo revoluční Národní shromáždění, které vyhlásilo republiku a jednomyslně zvolilo Masaryka prezidentem i když byl v té době ještě v zahraničí.

Masaryk se 21.prosince, za ohromného nadšení obyvatelstva vrátil jako prezident svobodné Československé republiky.

V roce 1935 ve svých 85 letech byl opakovaně zvolen hlavou státu. Přes pokročilý věk byl v dobré duševní i tělesné kondici, ale uznal, že sílící hrozba nacismu vyžaduje mladšího prezidenta, proto odstoupil a prezidentem byl zvolen Eduard Beneš.

V naší obci v roce 1930 na počest 80. narozenin prezidenta T.G. Masaryka bylo pojmenováno stromořadí lip / *od obecního úřad nahoru do polí/ „ Stromořadí prezidenta Masaryka“* a to nebylo všechno, žactvo naší školy tehdy zasadilo Masarykovu lípu, vedle školy, do které bohužel před několika lety uhodilo a zbytek musel být odstraněn.

A ještě v r. 1930 se obecní zastupitelstvo usneslo, aby v jubilejním roce Masarykově, **byl ustaven v naší obci sbor dobrovolných hasičů.**

V době 100tého výročí musíme vzpomenout našeho spoluobčana-legionáře, který se účastnil **v I. světové válce** od roku 1915 do roku 1920 řady bojových operací cestou po sibiřské magistrále až do Vladivostoku. Byl to pan Václav Pokorný, z čp. 32, který ve svém deníku popisuje jeho působení v C a k. rakouské armádě od nástupu na výcvik, o pobytu na frontě v 1. světové válce až po ruské zajetí, bojích na Sibiři a i o návštěvě T.G. Masaryka, který je na ruské frontě navštívil. Pan Pokorný se vrátil po pěti letech 14.dubna 1920.

Přiblížíme Vám alespoň jednu sloku jeho básně ze vzpomínek na rodnou zem.

*Vzpomínám na rodné chaloupky
v té dálné České zemi
již vždy, tak drahou byla mi
nejdražší mezi všemi*

Dalšími legionáři byli Josef Jílek z čp. 53 a Bohumil Hromádko z čp. 10 o jejichž činnostech neznáme bližší zprávy.

Obětem II. světové války byl v roce 1947 postaven před obecním úřadem památník se jmény:

Josef Drahoš-řídící učitel - Jan Jiruška a Josef Váško.

Nápis zní: „**ZEMŘELI - ABYCHOM ŽILI**“

Josef Drahoš – byl zapojen do odbojového hnutí vysokomýtského hasičstva- ukrýval v perálecké škole generála Svatoně, který byl zastřelen gestapem spolu s kapitánem Soškou 1.listopadu 1944 na Pasekách, kde mají pomník.

V ten samý den p.Drahoš 1.listopadu r.1944 byl v perálecké škole před zraky svých žáků, gestapem zatčen – uvězněn v terezínském koncentračním táboře, dočkal se osvobození, ale v lounské nemocnici 20.května 1945 zemřel na otravu tyfem.

Jan Jiruška – z čp. 30 – gestapem zatčen – 9.prosince 1942 v koncentračním táboře v Golnově v Německu zemřel.

Josef Váško - z čp. 58 – byl povolán na práci do německé Říše a tam před koncem války 29.dubna 1945 zemřel.

Jejich památku uctíme dnes položením kytice k pomníku.

V celé republice si připomínáme 100. výročí vzniku Československé republiky, ale také 25. výročí samostatnosti České republiky, ale třeba také některé další osmičkové roky, které jsou pro naši zemi historické

- rok **1938** – všeobecná mobilizace-Mnichovská dohoda, jejímž následkem se od Československa oddělily příhraniční oblasti, které byly postoupeny Německu.

- rok **1948**- začátek socialismu v Československu,

- rok **1968** – tzv. Pražské jaro-prezidentem zvolen Ludvík Svoboda – 21.8. - obsadili naši zemi vojska Světského svazu a dalších 4 armád Varšavské smlouvy,

- rok **1978** První Čech Vladimír Remek ve vesmíru

- rok **2008** – vstup České republiky do Schengentského prostoru – znamená to volný pohyb občanů bez hraničních kontrol.

Za 100let se v naší republice i v naší obci hodně změnilo, ale to by bylo na delší povídání.

Na závěr bych naší republice přála, aby v dalším století nemusela

projít tolika historickými zlomy, jako tomu bylo v uplynulých 100 letech.

Aby jí vedli opravdoví lidé s rozhledem, vzděláním, ale i pokorou, kteří by své poslání vnímali jako službu, ne takových, kteří hledají ve svých funkcích moc a osobní obohacení.

Lidem přeji především to, aby si uchovali vydobytou svobodu a nezapomínali na to, že svoboda není samozřejmost.